

Gyvenimas stipresnis už mirtį

Papasakosiu apie savo pasirinktą nuotrauką, kurioje yra man labai rūpintis ir artimas žmogus, tai – mano mamos tėvelis, mano senelis Vincentas Grigalius. Nuotraukoje yra ir dar trys mažos mergaitės, tai mano mama ir jos dvi vyresniosios seserys. Gimė jis 1923 metais netoli Rietavo, Jaupenų kaime, pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Rietave baigęs 8 klases pradėjo mokytis fotografijos, tai buvo jo pomėgis, kuris laikui bėgant tapo ir jo darbu. Neilgai trukus, vos jam suėjo 20 metų, jį Lietuvoje suėmė kaip politinį kalinį. Kalėjime prabuvo jis 3 metus, po to nuteisė sušaudyti. Dar nespėjus to padaryti, nuosprendis buvo pakeistas- jį ištrėmė į Sibirą su visa jo šeima 25 metams.

Lageryje buvo labai sunku, ypač jo nemažai metų turintiems tėvams. Jie gyveno pusbadžiu, maitinosi vien duona ir vandeniu. Tai, ką patyrė ten buvę žmonės, sunku net įsivaizduoti. Man senelis pasakodavo, kaip jie ten gyveno. Buvo žmonių, kurie gyveno netoli šios stovyklos. Jei tik galėdavo, stengdavosi padėti, duoti maisto ir drabužių, priglausdavo. Rašydavo senelis eiles ir laiškus norėdamas išlieti emocijas, ypač skausmą, bei papasakoti apie sunkius darbus ir žiaurų gyvenimą Sibire. Praėjus ilgiems trejiems metams nuosprendis buvo vėl pakeistas ir jį bei jo šeimą paleido. Tada jie vis dėlto negrįžo į Lietuvą, Rusijoje gyveno dar 7 metus. Senelis turėjo vieną vienintelę svajonę visą tą laiką – grįžti į Lietuvą, dirbti sau, gyventi atskirai nuo tėvų ir sukurti šeimą.

Ir ši jo svajonė išsipildė. Grįžęs į tėvynę apsigyveno Šilalėje, atidarė savo fotostudiją, susirado savo gyvenimo moterį - mano močiutę, vedė ir susilaukė keturių vaikų - trijų mergaičių ir vieno

berniuko. Senelis buvo be galo laimingas, kad pagaliau pradėjo kitaip gyventi, o vėliau - kad sulaukė aštuonių anūku ir galėjo apie tai papasakoti ir jiems. Dar gerai pamenu tą vakarą, kai sėdėjome svetainėje ir pamačiau pailgą randą ties smilkiniu. Pažiūrėjus atidžiau paklausiau: iš kur jis atsirado? Jo skruostu nuriedėjo ašara, ir papasakojo man apie visa tai, kas įvyko. Randas atsirado nuo kulkos, kuri vos nepataikė jam tiesiai į kaktą. Kai jį buvo nuteisę sušaudyti, jis stovėjo su dar daugybe vyrų išsirikiavę ir į juos šaudė, senelis išgyveno, liko tik viską primenantys du randai. Vienas - ties smilkiniu, o kitas – ties blauzda.

Mano senelis tikrai buvo tvirtas ir stiprus vyras, ištvėręs tiek kančių, gyveno toliau ir pasiekė tai, ko norėjo. Ne kiekvienas sugebėjo išlikti, bet jo noras ir užsispyrimas jam padėjo. Gaila, bet jo jau nebėra tarp mūsų. Sulaukęs 89 pasitraukė iš gyvenimo... Vincentas Grigalius: 1923 – 2012.

Kamilė Srėbaliūtė, Klaipėdos „Versmės“ progimnazija, 8c klasė